

Till Den Gyldene Freden med SPF Seniorerna Enabygden

På eftermiddagen den 22 augusti for 44 förväntansfulla SPF-are mot Stockholm med Christer vid ratten i Axelssons gula buss. Väl framme på Skeppsbron fick vi smyga oss uppför Tullgränd och sedan ner igen ett par våningar i den anrika krogen *Den Gyldene Freden*. Dennas historia går tillbaka till minst 1722 och namnet kan möjligen anspela på freden i Nystad 1721, när Sveriges stormaktstid tog slut. I början på 1900-talet var företaget konkursmässigt. Då köptes krogen av Anders Zorn som var en av stamgästerna. Han testamenterade den till Svenska Akademien, som fortfarande äger restaurangen.

Väl nere i de djupa källarvalven mötte dagens trubadur, Mikael Edfelt, upp tillsammans med gitarristen Oscar Nilsson och berättade ytterligare om lokalen. Här har många namnkunniga visdiktare och -sångare uppträtt såsom Carl-Michael Bellman, Evert Taube och inte minst Cornelis Vreeswijk som vi nu skulle få höra mer om.

Cornelis Vreeswijk föddes i Nederländerna 1937 och levde där under bl.a. Andra världskriget, vilket satte djupa spår, fram till 1949 då familjen flyttade till Sverige. Här blev han en av våra mest älskade trubadurer, innan han avled redan 1987. Hans liv var på många sätt en berg- och dalbana, vilket också avspeglar sig i hans visor som många gånger är dubbelbottnade. Mikael Edfelt belyste detta på ett utmärkt sätt i sin repertoar som han finstämt framförde med omisskännlig Vreeswijk-karaktär, vilket belönades med varma applåder.

Men är man på restaurang ska man förstås äta mat. Denna bestod i pausen mellan Mikaelns två sessioner av *Fredens gubbröra* och efteråt av inkokt lax med färsk potatis, vilka båda smakade alldeles utmärkt.

Tack till reseledning, chaufför, trubadur och Den Gyldene Fredens kök för en upplevelserik eftermiddag.

Vid pennan
StigF

Om Den Gyldene Freden

Denna restaurang öppnade 1722 på Österlånggatan 51 och är Stockholms äldsta bevarade stadskrog. Den första restaurangen med namnet *Gyldene Freden* öppnade emellertid på Stora Nygatan 2 redan 1572. Därför är det tveksamt om det är freden i Nystad efter det Stora Nordiska kriget som avses eller troligare Freden i Stettin 1570 efter det Nordiska sjuårskriget.

1791 restaurerades krogen första gången men på 1910-talet kom den på obestånd och räddades av stamkunden *Anders Zorn*. Han lät 1920-22 rusta upp hela inredningen och samtidigt öppna ett tidigare okänt medeltida källarvalv med hjälp av Torsten Stubelius. Zorn bestämde även att köttbullar och sill alltid skulle finnas på menyn, men han fick tyvärr själv aldrig se resultatet, eftersom han avled 1920. Då hade han emellertid redan testamenterat hela företaget till Svenska Akademien som fortfarande äger det.

Här äter Akademien sina torsdagsmiddagar i det s.k. Bellmanrummet på det övre våningsplanet. På samma våning ligger även Zornrummet. På entréplanet finner man Stubeliusrummet och Skänkrummet där Evert Taube och Ivar Lo Johansson hade sina stambord liksom senare Cornelis Vreeswijk. Även Fred Åkerström, Olle Adolphson, Beppe Wolgers m.fl. har varit flitiga besökare.

Visserligen hade Anders Zorn bestämt att Den Gyldene Freden för all framtid skulle se ut som på Bellmans tid. Men 1985-89 var det ändå tid för ännu en restaurering och modernisering, inte minst av köksdelen. Den gamla stilen har dock så långt möjligt behållits.